

Inspraaknotitie Vrijwilligersbeleid en Mantelzorgbeleid 2016-2020

Onderstaand vindt u de zienswijzen die binnen zijn gekomen in de inspraak periode voor het vrijwilligersbeleid en mantelzorg beleid. Er zijn zes reacties binnengekomen. Onderstaan vindt u de reacties op vijf van de zienswijzen. De reactie op de zienswijze van Stichting Welzijn Ouderen Lemelerveld/ Werkgroep mantelzorg Lemelerveld volgt later. Deze heeft bijzondere omstandigheden wat vertraging opgelopen en is daarom niet opgenomen in deze inspraaknotitie. In bijlage 1 vindt u de gehele reactie die door Carinova en inwoner 3 gegeven is. De overige reacties zijn als aparte bijlage bijgevoegd.

Participatieraad Dalfsen

Samenvatting:

De participatieraad is blij met de scheiding tussen mantelzorg en vrijwilligerswerk. De inhoud en de structuur van de nota is helder.

Adviezen die gegeven zijn

1. Een apart hoofdstuk op nemen met een duidelijke visie op vrijwilligers en mantelzorgers. Daarnaast zou de betrokkenheid van het bedrijfsleven beter beschreven kunnen worden.

2. Hou de mantelzorgwaardering van het bedrijfsleven en de gemeente gescheiden. Tijdens de inspraakavonden hebben de burgers aangegeven de 70 euro hard nodig te hebben. Ook is de participatieraad van mening dat de verantwoordelijkheid van de mantelzorgwaardering bij de gemeente moet liggen. Als het bedrijfsleven mantelzorg stimuleert of aanvult, zou dat aanvullend moeten zijn.

3. Gebruik in plaats van het burgerpanel een meetinstrument dat verschillende doelgroepen uit de samenleving meet en die een hoge respons heeft. Daarnaast adviseren wij u ook tussendoor te meten en zo nodig uw beleid bij te stellen.

4 Mantelzorgcoach, vrijwilligersmakelaar en sociale netwerkcoach: geef de definities van en de samenhang tussen de verschillende functies en neem dit op in de nota. Hierbij kan de eventuele betrokkenheid van het bedrijfsleven ook benoemd worden.

5. Vraag de werkgroepen mantelzorg als nog om advies. Daarnaast adviseren wij u de mantelzorgwerkgroepen blijvend te waarderen en te betrekken bij de verdere uitwerking van uw beleid.

Reactie:

We bedanken de participatieraad voor hun zienswijze op de notitie.

1. Onze visie op vrijwilligers is verwoord in hoofdstuk 4 en die op mantelzorgers in hoofdstuk 7. Misschien was dit wat lastig te vinden in de benaming van de hoofdstukken. Een meer gedetailleerde omschrijving van de betrokkenheid van het bedrijfsleven past naar ons idee beter bij de uitvoering. Het is goed om te weten dat dit een aandachtspunt is.
2. We vinden het een meerwaarde om het bedrijfsleven te betrekken bij de waardering voor de mantelzorgers. Hierdoor hopen we een (verdere) omslag in het denken te krijgen in het bedrijfsleven. We houden natuurlijk als gemeente de verantwoordelijkheid voor de waardering zelf. Dit is ook wettelijk vastgelegd. Mochten mantelzorgers in de knel komen met hun inkomen door hun mantelzorgtaken dat kunnen ze altijd bij de gemeente melden. Als er financiële ondersteuning zou zijn in een mantelzorgsituatie dan wordt dit niet gefinancierd uit de waarderingsmiddelen. Die middelen zijn bedoeld voor de waardering en niet voor de ondersteuning.
3. We zijn van mening dat het burgerpanel een meetinstrument is die verschillende doelgroepen uit de samenleving meet en die, in het geval van het vrijwilligersbeleid en mantelzorgbeleid, een hoge respons heeft gekend. De metingen tussendoor vinden we een goed plan. Dit is aangepast in de notitie.

4. De uitwerking van de verschillende functies en de afstemming- en samenhang tussen de functies zullen we uitwerken wanneer de gemeenteraad besloten heeft over de beleidsnotities.
5. De werkgroepen mantelzorg zijn uitdrukkelijk om advies gevraagd. Daarnaast is er samen met een afvaardiging uit de werkgroepen nagedacht over een aantal onderwerpen in de notitie, tijdens de reguliere vergaderingen van de drie werkgroepen. Ook was er voor de werkgroepen de mogelijkheid om aan te sluiten op de inwonersavonden. Deze actieve rol is in de startnotitie al benoemd. De werkgroepen worden betrokken bij de uitwerking van het beleid, wanneer dit is vastgesteld door de gemeenteraad.

SWOL en werkgroep mantelzorg Lemelerveld

De reactie van SWOL en de werkgroep mantelzorg Lemelerveld is zeer uitgebreid en gedetailleerd. Dit waarderen we, maar het is in dit stadium niet mogelijk om op alle 86 vragen antwoord te geven. Zeker omdat veel vragen gaan over de uitvoering, die start na vaststelling van het beleid door de gemeenteraad.

In de reactie van SWOL en de werkgroep mantelzorg Lemelerveld zien we wel een aantal hoofdthema's en vragen. Hier willen we graag op reageren. Voor ons zijn de hoofdthema's;

1. Veranderende werkwijze op het gebied van vrijwilligersbeleid en mantelzorgbeleid
  2. Wijziging van de definitie van mantelzorg
  3. Nieuwe invulling van de waardering voor mantelzorgers (mantelzorgcompliment)
  4. Financiën
-
1. De nieuwe werkwijze om aanbod niet vooraf in te kopen, maar op basis van vraag is deels gebaseerd op informatie uit het beleidsvormingsproces. Er is gebleken dat er aanbod is waar we als gemeente voor betalen, maar waar erg weinig gebruik van wordt gemaakt. Dit vinden we jammer. We willen mantelzorgers zo goed mogelijk ondersteunen en de middelen dan ook zo doelmatig mogelijk inzetten. Daarbij zal zeker gebruik worden gemaakt van het aanbod van stichting vrijwillige thuiszorg en het steunpunt mantelzorg van Carinova. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er ruimte is voor vragen die wellicht niet in het aanbod zitten van de huidige aanbieders.
  2. Om de brede definitie in goede banen te leiden zal daar in de bewustwordingscampagne een voldoende aandacht voor zijn. Elke mantelzorgsituatie is anders en zijn niet allemaal in uren te vatten. We zijn van mening, onder andere door de resultaten in het burgerpanel en de inwonersavonden, dat in het verleden teveel nadruk is gelegd op de 8 uur en/of 3 maanden. Dat is een eigen leven gaan leiden onder een groep mantelzorgers. Hierdoor werden er mantelzorgers uitgesloten en niet erkend in hun mantelzorgtaken. De gemeente Dalfsen zoekt liever de uitdaging op om op een goede manier om te gaan met een brede definitie, dan dat ze bij voorbaat al mantelzorgers uitsluit met een strakke definitie.
  3. Mantelzorgers moeten zich gewaardeerd voelen. Tot 2014 ontvingen de mantelzorgers een mantelzorg compliment in de vorm van een geldbedrag. Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor een blijk van waardering. Het doel is dat de mantelzorger zich gewaardeerd voelt. Het doel van de gemeente Dalfsen is om de waardering voor de mantelzorger niet alleen in een geldbedrag terug te laten komen, maar als een compliment vanuit de gemeenschap. Dit is dan ook de reden waarom plaatselijke ondernemers worden betrokken bij de samenstelling van het mantelzorgcompliment. Het doel is om een pakket aan te kunnen bieden aan mantelzorgers, gesponsord door de plaatselijke ondernemers. In dit pakketje vindt een mantelzorger verschillende dingen. Je kunt denken aan een kopje koffie met taart bij een café, boodschappen bezorgservice bij de supermarkt, kortingsbon voor kleding of een knipbeurt bij een kapsalon. Als gemeente doen we een bon die te besteden is bij de Dalfser ondernemers in het pakket zodat mantelzorgers ook een bedrag hebben om vrij te besteden. Niet elke ondernemer zal in 2016 meteen mee willen of kunnen doen. Daarom vullen we als gemeente het pakket elk jaar aan zodat het minimaal een waarde van €70,- vertegenwoordigt.
  4. Er doen stukken van verschillende andere instanties de ronde over de hoogte van het geldbedrag wat er beschikbaar is voor de gemeente Dalfsen met betrekking tot de waardering van mantelzorgers. De financiële middelen die opgenomen zijn in de beleidsnotitie is wat er daadwerkelijk beschikbaar is voor de gemeente Dalfsen. Hierin zijn de middelen die we vanuit het Rijk hebben gekregen exact overgenomen. Kortom: de gemeente Dalfsen zet alle

financiële middelen die vanuit het Rijk over zijn gekomen in waar ze voor bedoeld zijn vanuit het Rijk.

Carinova

Samenvatting:

1. Voor vrijwilligers wordt de kop vrijwilligers gebruikt, zou dan ook niet de kop MANTELZORGERS passend zijn?
2. Definitie, zoals in de nota genoemd erg breed. Waardoor ook vaag, "gebruikelijke zorg" kan voor elke situatie weer anders zijn. Geef je hierdoor geen verkeerd signaal af aan burgers die vanuit burenhulp, of als zorgvrijwilliger denken ook mantelzorger te zijn. En hoe gaat het als mensen kortdurend veel zorg geven bv kortere dan 3 maanden. Juist door de definitie meer dan 8 uur in de week en/of langer dan 3 maanden voorkom je het grijze gebied van zorgvrijwilliger of mantelzorger.
3. De nota noemt de komst van een mantelzorgcoach, de term coach lijkt niet echt te passen bij het vraaggericht werken. Mantelzorgers zoeken ondersteuning en begeleiding, het is geen verbeter of leertraject.
4. Wat wordt de positie van de huidige aanbieders rondom mantelzorgondersteuning?
5. Waardering; de nota noemt een waarderingsspakket. Is nagedacht over de landelijke mogelijkheid van Groupcard? Hierin worden lokale ondernemers naast landelijke aanbieders betrokken. Ook kunnen mantelzorgers aangeven waar de behoefte ligt in een gebruikersraadpleging. In andere gemeenten wordt dit zeer positief ontvangen. De economische waarde van de waardering pas kan hierdoor verdubbeld worden.

Reactie:

We bedanken Carinova voor hun zienswijze op de beleidsnotitie.

1. Goed punt, mantelzorgers is inderdaad meer passend. Is aangepast in de notitie.
2. Om de brede definitie in goede banen te leiden zal daar in de bewustwordingscampagne een voldoende aandacht voor zijn. Elke mantelzorgsituatie is anders en zijn niet allemaal in uren te vatten. We zijn van mening, onder andere door de resultaten in het burgerpanel en de inwonersavonden, dat in het verleden teveel nadruk is gelegd op de 8 uur en/of 3 maanden. Dat is een eigen leven gaan leiden onder een groep mantelzorgers. Hierdoor werden er mantelzorgers uitgesloten en niet erkend in hun mantelzorgtaken. De gemeente Dalfsen zoekt liever de uitdaging op om op een goede manier om te gaan met een brede definitie, dan dat ze bij voorbaat al mantelzorgers uitsluit met een strakke definitie.
3. Over de term die aan de functie gehangen wordt, kunnen we in samenspraak met alle betrokken partijen brainstormen nadat de gemeenteraad de notitie vast heeft gesteld.
4. De positie van de huidige aanbieders kan worden herzien wanneer de gemeenteraad de notitie heeft vastgesteld.
5. Goede tip. De Groepcard zou een mogelijkheid zijn om de waardering voor mantelzorgers vorm te geven. Hierover wordt met de betrokken partijen nagedacht als de gemeenteraad de notitie heeft vastgesteld.

Inwoner 1

Samenvatting:

1. De beleidsnotitie is op hoofdlijnen geschreven. In de beleidsnotitie staat een beursvloer heel expliciet beschreven als middel om ondernemers en organisaties met elkaar in aanraking te laten komen, maar daar zijn meer middelen voor. Advies: doe onderzoek naar de middelen die er zijn daarvoor en baseer de keuze voor een middel daar op.
2. De gemeenschap hoeft geen zorg te dragen voor de waardering van mantelzorgers. Dit ligt bij degenen die mantelzorg ontvangen. Zet de financiële middelen voor de mantelzorgwaardering in voor de ondersteuning van de mantelzorgers in bijvoorbeeld voor het weghalen van bureaucratie, waardering door degenen die mantelzorg ontvangen of door het regelen van goede achtervang.
3. Er wordt gesteld dat er een verschuiving plaatsvindt van traditionele, collectieve motieven naar meer persoonlijke motieven om vrijwilligerswerk te doen. Vervang dit door te stellen dat een moderne vrijwilligers op zoek is naar flexibiliteit. Het is niet zo dat mensen steeds minder genegen zijn om iets voor een ander te doen en hun eigen belang meer voorop stellen.
4. Vrijwilligerswerk mag het werk voor betaalde banen niet verdringen. Hiervoor ontbreekt argumentatie. In de non-profit sector zou je prima vrijwilligers het werk kunnen laten overnemen van betaalde krachten. Dit bespaart geld wat daarmee ingezet kan worden voor diensten of producten waar daarvoor geen geld voor was.
5. Er wordt niet gesproken over samenwerking met de kerken. Er worden veelal dezelfde doelen nagestreefd door de gemeente op humanitaire gronden en door de kerken vanuit een christelijke opdracht. Kunnen we niet beter samenwerken?
6. Organiseer niet teveel initiatief om organisaties te ondersteunen voor het vinden van vrijwilligers. Organisaties zijn daar zelf verantwoordelijk voor.
7. Het aanbieden van collectieve activiteiten aan mantelzorgers: mantelzorgers zitten niet te wachten op een uitje met mensen die ze niet kennen en alleen maar omdat ze mantelzorger zijn.
8. Het stoppen met vooraf inkopen van aanbod. Is er wel voldoende geëvalueerd hoe de huidige aanbieders het doen?

Reactie:

Wij danken inwoner 1 voor zijn reactie en zijn waardering voor de ambitie die deze beleidsnotitie uitspreekt.

1. Inwoner 1 merkt terecht op dat de organisatie van een beursvloer een concreet voorstel is voor deze beleidsnotitie. Toch vinden we het belangrijk om voor de samenwerking met ondernemers uit de gemeente een concreet doel te hebben en dit te benoemen. Vanuit collega gemeenten weten we hoe succesvol beursvloeren (kunnen) zijn. Dat de betrokkenheid en samenwerking met de lokale ondernemers ook in andere vormen kan en wellicht zal plaatsvinden, wordt met de organisatie van een beursvloer niet uitgesloten.
2. Het mantelzorgcompliment is een wettelijke taak die vanuit het rijk bij gemeenten is neergelegd. We snappen uw standpunt, maar er zijn ook mantelzorgers die wel hechten aan dit (financiële) compliment. Voor het komende jaar hebben we om organisatorische redenen voorgesteld om het mantelzorgcompliment aan te bieden in de vorm van een vvv bon. Voor de jaren erna willen we met de Dalfsense gemeenschap een eigen compliment ontwikkelen. Het is aan de individuele mantelzorger of hij of zij wel of geen gebruik maakt van dit compliment. Het is voor ons als gemeente naast een wettelijke taak een extra manier om te laten zien hoezeer we de taak van een mantelzorger waarderen. Als iemand hier geen behoefte aan heeft of gebruik van wil maken is dat ook prima.
3. Inwoner 1 heeft hierin een terecht punt waar het gaat om de term flexibel. Wij zijn mening dat dit al in de notitie staat. *“Het vrijwilligerswerk moet passen in de andere drukke bezigheden en daardoor flexibel, kortdurend en vaak ook in groepsverband zijn.”* De meer persoonlijke motieven willen we ook als ontwikkeling benoemen, omdat dit vanuit de jongeren is ingebracht in de notitie.
4. Vanuit het burgerpanel is als aandachtspunt gekomen dat vrijwilligerswerk betaalde arbeid niet mag verdringen. In de notitie hebben we geschreven dat het soms zal voorkomen dat

een vrijwilliger een taak uitvoert die in het verleden door een betaalde arbeidskracht werd verricht. Het is niet het doel van dit beleid om betaalde arbeidsplaatsen te vervangen door vrijwillige inzet, maar soms is dit niet te voorkomen.

5. We hebben bewust geen individuele organisaties genoemd wat betreft samenwerking op het gebied van vrijwilligers en mantelzorgers. Naast de kerken zijn er tal van andere organisaties die ook werken met vrijwilligers en mantelzorgers. In de uitvoering van het beleid gaan de uitvoerders in gesprek met de verschillende partners en hier zullen de kerken zeker deel van uitmaken.
6. De ondersteuning voor vrijwilligersorganisatie is gericht op het verbeteren van de organisatie van de verenigingen. Het is niet de bedoeling om de taken van de verenigingen als gemeente over te nemen.
7. Uit het burgerpanel en de avonden voor inwoners blijkt dat daar verschillende meningen over bestaan. Er zijn mantelzorgers die daar niet aan mee willen doen, maar er is ook een groep mantelzorgers die met veel plezier gebruik maakt van het collectieve aanbod. In de uitwerking van de beleidsnota wordt met beide groepen rekening gehouden. Dit is onder andere een taak voor de mantelzorgcoach.
8. De nieuwe werkwijze om aanbod niet vooraf in te kopen, maar op basis van vraag is deels gebaseerd op informatie uit het beleidsvormingsproces. Er is gebleken dat er aanbod is waar we als gemeente voor betalen, maar waar erg weinig gebruik van wordt gemaakt. Dit vinden we jammer. We willen mantelzorgers zo goed mogelijk ondersteunen en de middelen dan ook zo doelmatig mogelijk inzetten. Daarbij zal zeker gebruik worden gemaakt van het aanbod van stichting vrijwillige thuiszorg en het steunpunt mantelzorg van Carinova. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er ruimte is voor vragen die wellicht niet in het aanbod zitten van de huidige aanbieders.

Inwoner 2

Samenvatting:

Werk aan een netwerk van initiatieven in het aanbod. Schakel alle partijen in het sociale domein in om mantelzorgers te signaleren. Weet als gemeente wat er leeft onder echte mantelzorgers. Let bij de inkoop van de zorg op de bereidheid van de zorgaanbieder om samen te werken.

Reactie:

We bedanken inwoner 2 voor de reactie. Inwoner 2 draagt goede punten aan in de zienswijze. Vooral het samenwerken tussen partijen in het belang van de mantelzorger staat hierin centraal, op meerder gebieden zoals de signalering en de ondersteuning. Dit is een belangrijk aspect in de rol die de mantelzorgcoach op zich zou moeten gaan nemen. Dit is naar aanleiding van de zienswijze van inwoner 2 toegevoegd aan het gedeelte over de mantelzorgcoach (8.3.2).

Inwoner 2 stelt naast het advies nog een aantal vragen. Eén daarvan gaat over de financiën. Daarover bestaat verwarring. Er doen stukken van verschillende andere instanties de ronde over de hoogte van het geldbedrag wat er beschikbaar is voor de gemeente Dalfsen met betrekking tot de waardering van mantelzorgers. De financiële middelen die opgenomen zijn in de beleidsnotitie is wat er daadwerkelijk beschikbaar is voor de gemeente Dalfsen. Hierin zijn de middelen die we vanuit het Rijk hebben gekregen exact overgenomen. Kortom: de gemeente Dalfsen zet alle financiële middelen die vanuit het Rijk over zijn gekomen in waar ze voor bedoeld zijn vanuit het Rijk.

Inwoner 3

Samenvatting:

In de beleidsnotitie wordt een brede definitie gehanteerd van mantelzorgers. Bij de gemeente Dalfsen kun je jezelf aanmelden als mantelzorger en dan ben je het. Dit is niet goed. Het begrip mantelzorger mag enkel en alleen gebruikt worden voor de zorg van een 'naaste' met 'een chronische ziekte en/of handicap'. De mantelzorger kiest er niet voor om mantelzorger te worden, dat overkomt je. Door de definitie op deze manier te gebruiken missen de echte mantelzorgers de hulp en ondersteuning die ze zo hard nodig hebben.

Advies: Krijg via het CAK, de SVB en het medische circuit zicht op de echte mantelzorgers en ondersteun die.

Reactie:

We bedanken inwoner 3 voor de reactie. Om de brede definitie in goede banen te leiden zal daar in de bewustwordingscampagne een voldoende aandacht voor zijn. Elke mantelzorgsituatie is anders en zijn niet allemaal in uren te vatten. We zijn van mening, onder andere door de resultaten in het burgerpanel en de inwonersavonden, dat in het verleden teveel nadruk is gelegd op de 8 uur en/of 3 maanden. Dat is een eigen leven gaan leiden onder een groep mantelzorgers. Hierdoor werden er mantelzorgers uitgesloten en niet erkend in hun mantelzorgtaken. De gemeente Dalfsen zoekt liever de uitdaging op om op een goede manier om te gaan met een brede definitie, dan dat ze bij voorbaat al mantelzorgers uitsluit met een strakke definitie.

Bijlage 1

Participatieraad en SWOL/werkgroep mantelzorg Lemelerveld

De reacties van de participatieraad en SWOL/werkgroep mantelzorg Lemelerveld zijn apart bijgevoegd als bijlage.

Carinova

Reactie van Carinova mantelzorgondersteuning op de Nota Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2016-2020 Gemeente Dalfsen.

Pagina 5

Samenvatting:

1. Voor vrijwilligers wordt de kop vrijwilligers gebruikt, zou dan ook niet de kop MANTELZORGERS passend zijn?
2. Definitie, zoals in de nota genoemd erg breed. Waardoor ook vaag, “gebruikelijke zorg” kan voor elke situatie weer anders zijn. Geef je hierdoor geen verkeerd signaal af aan burgers die vanuit burenhulp, of als zorgvrijwilliger denken ook mantelzorger te zijn. En hoe gaat het als mensen kortdurend veel zorg geven bv kortere dan 3 maanden.
Juist door de definitie meer dan 8 uur in de week **en/of** langer dan 3 maanden voorkom je het grijze gebied van zorgvrijwilliger of mantelzorger.
3. De nota noemt de komst van een mantelzorgcoach, de term coach lijkt niet echt te passen bij het vraaggericht werken. Mantelzorgers zoeken ondersteuning en begeleiding, het is geen verbeter of leertraject.
4. Wat wordt de positie van de huidige aanbieders rondom mantelzorgondersteuning?
5. Waardering; de nota noemt een waarderingspakket. Is nagedacht over de landelijke mogelijkheid van Groupcard? Hierin worden lokale ondernemers naast landelijke aanbieders betrokken. Ook kunnen mantelzorgers aangeven waar de behoefte ligt in een gebruikersraadpleging. In andere gemeenten wordt dit zeer positief ontvangen. De economische waarde van de waardering pas kan hierdoor verdubbeld worden.

Pagina 6

Startnotitie:

6. Bij het basis aanbod wordt het “steunpunt informele zorg” genoemd, deze is al lang opgeheven.

Pagina 18:

7. Volgens de voetnoot is er een uitleg mantelzorgcoach te vinden bij 4.3.2, Niet kunnen vinden.

Pagina 17

Bereiken van mantelzorgers 7.1

8. Wederom de definitie. Landelijke definitie gaat uit van meer dan 8 uur in de week en/of langer dan drie maanden; hierin is vooral het **en/of** van belang!

Pagina 18

Ondersteunen 7.3:

9. De nota zegt dat de mantelzorgcoach ondersteuning op maat biedt en naast de consultants die de keukentafelgesprekken uitvoeren werkt.
In 2015 is er tot nu toe geen enkele verwijzing vanuit de consultants naar het steunpunt geweest waarin mantelzorgondersteuning gevraagd wordt. Waarom zou dit bij de mantelzorgcoach wel zo zijn?

Pagina 19

Uitgangspunten en opdrachten:

10. Waaruit blijkt dat aanbodgericht tot nu toe niet goed werkt. Het aanbod in de ondersteuningsbehoefte ontstaat naar aanleiding van de hulpvraag die binnen komt bij het steunpunt. Na intake wordt samen met de mantelzorger gekeken wat de best passende ondersteuning is voor deze individuele mantelzorger, vraaggericht en op maat.

Bereiken van mantelzorgers 8.1

11. Elke mantelzorgsituatie is uniek, naar onze mening is dit geen nadeel maar juist een weergave van de realiteit.

Keukentafelgesprek 8.1.2,

12. Mantelzorgers moeten te allen tijde aan kunnen schuiven bij een keukentafelgesprek indien de hulpvrager of de mantelzorger dat op prijs stellen. De laatste 2 zinnen in dit stuk spreken voorgaande tegen.

Waardering 8.1.3.

13. Als je als gemeente de waardering goed regelt zullen meer mantelzorgers zich melden en draagt dit bij aan de vindbaarheid.

Pagina 20

Andere doelgroepen 8.2

- De ingeschreven 27 jonge mantelzorgers hebben de laatste jaren een band opgebouwd met andere kinderen/ jongeren. Gaat de gemeente voor deze groep een overgangsregeling treffen of moeten ze opnieuw beginnen met leeftijdsgenoten uit de gemeente?

Werkende mantelzorgers 8.2.1.

- Zowel werkgevers als scholen reageren terughoudend op acties rondom deze doelgroepen. Moet de Gemeente Dalfsen als werkgever het goede voorbeeld gaan geven en mantelzorgvriendelijk werkgever worden?

Pagina 21

Mantelzorgcoach 8.3.2.

- Mantelzorgcoach, de nota wekt de indruk dat de huidige mantelzorgconsultanten geen vraaggerichte ondersteuning bieden. Het ondersteuningsaanbod is echter gebaseerd op de behoefte van mantelzorgers.

Zorgen maken over je naaste 8.3.3

- In dit stuk wordt naar onze mening de echte mantelzorger beschreven. Naast "het zorgen voor", is "zorgen maken om" een belangrijk element in het mantelzorgen, prima aanvulling.

Pagina 22

2015 8.6.1.

- Het bedrag dat hier genoemd wordt is laag in verhouding tot 2014, wat is hiervan de reden?
- VVV bonnen zijn steeds minder goed inwisselbaar, ondernemers haken af waardoor de lokale ondernemer minder in beeld is/ komt bij deze vorm van waardering.

Pagina 25 Financieel kader Mantelzorg

In deze nota wordt het bedrag van € 61.000 genoemd vanuit het vervallen mantelzorgcompliment door VWS. Mezzo onze landelijke koepelorganisatie geeft aan dat op basis van de gegevens van het ministerie van VWS en de VNG het budget in 2015 voor de gemeente Dalfsen € 104.226 bedraagt.

- Vanuit welk budget wordt de mantelzorgcoach betaald?
- Welke functie-eisen worden er aan de aan te stellen mantelzorgcoach gesteld, uitgaande van de specifieke aandacht voor specifieke doelgroepen welke in de nota genoemd staan?
- In het algemeen roept deze nota veel vragen op.
Komt er in navolging van deze nota nog een uitvoeringsnota?

Trudy Spijkerman
Manager Carinova Mantelzorgondersteuning
26-08-2015

De zienswijzen van inwoner 1 en 2 zijn in een aparte bijlage bijgevoegd.

Inwoner 3

Aan het Gemeentebestuur van Dalfsen
Dalfsen, 1 Augustus 2015
Betreft: Mantelzorgbeleid in de gemeente Dalfsen 2016-2020
Geachte gemeenteraad en college van B&W van Dalfsen,

Ik heb ernstige kritiek op uw voorgenomen mantelzorgbeleid 2016-2020. In uw nota, '2016-2020 Vrijwilligersbeleid Mantelzorgbeleid', geeft u blijk dat geen idee hebt wie mantelzorger is en wat de mantelzorg inhoudt.

Mijn boosheid en onbegrip richt zich met name op de "brede" definitie van de mantelzorger die Dalfsen hanteert; Op blz. 7 van de nota schrijft u: 'de mantelzorger is iemand die er voor kiest om een naaste met hulp te ondersteunen. Hulp in de breedste zin van het woord: van lichamelijke verzorging tot iemand emotioneel ondersteunen'. En verder: 'Voor de lengte en de intensiteit van de hulp geldt, dat de hulp boven de gebruikelijke hulp uitstijgt'. In Dalfsen wordt je mantelzorger door je als mantelzorger te melden, blz. 17 van de nota.

In het ARCON onderzoek 'Vrijwillig Dalfsen, Stand van zaken' van mei 2015 wordt onder mantelzorg verstaan: 'De onbetaalde hulp van familieleden, vrienden, bekenden die hulp nodig hebben', en vervolgens worden er 13 'vormen van hulp' gegeven, die ieder voor zich als mantelzorg wordt beschouwd. Uit de resultaten: 'De respondenten die mantelzorg verlenen doen dit tussen de 1 en 98 uren in de week'.

Ik ben van mening dat het begrip 'mantelzorg(er)' enkel en alleen gebruikt mag worden voor de zorg van een 'naaste' met 'een chronische ziekte en/of handicap'. De mantelzorger wordt mantelzorger omdat een naaste chronisch ziek wordt en/of gehandicapt is geraakt. De mantelzorger kiest dus niet om mantelzorger te worden, het overkomt hem of haar. De mantelzorger accepteert uit liefde voor zijn of haar naaste de zorg voor zijn/haar naaste en gaat onbetaald hulp bieden opdat de naaste zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen en in de samenleving kan blijven functioneren. Met deze definitie sluit ik aan bij de organisatie van de mantelzorg door de overheid tot 1 januari 2015.

1 v. 4

Mantelzorgbeleid van de overheid tot 1-1-2015, in mijn bewoordingen: Personen die in een aantal opeenvolgende jaren het eigen risico van de ziektekostenverzekering volledig verbruikten werden daarmee tot de categorie "chronisch zieken en/of gehandicapten" gerekend. Deze "chronisch zieken

en/of gehandicapten” ontvingen van het CAK (Centraal Administratie Kantoor) jaarlijks een aanzienlijk bedrag als (financiële) compensatie voor de hoge ziektekosten die deze personen jaar in jaar uit kwijt waren. Aan deze “chronisch zieken en/of gehandicapten” werd gevraagd of er in hun nabijheid een naaste was die de “chronisch zieke en/of gehandicapte” voortdurende hulp en zorg bood en daardoor in aanmerking kwam voor het zgn. mantelzorgcompliment. Het zgn. mantelzorgcompliment betrof een aanzienlijke financiële attentie die, nadat de mantelzorger daar toestemming voor had gegeven, op de rekening van de mantelzorger werd gestort. De financiële administratie en uitbetaling van het zgn. mantelzorgcompliment was in handen van de SVB (Sociale Verzekerings Bank). Bij het ingaan van de WMO 2015 zijn de namen en gegevens van de “chronisch zieken en/of gehandicapten” en van de mantelzorgers, door resp. CAK en SVB aan de desbetreffende gemeenten doorgegeven, (onder het voorbehoud dat ze daar geen bezwaar tegen hadden).

Met het ingaan van de WMO 2015 zijn de compensatieregeling voor de “chronisch zieken en/of gehandicapten” en de regeling voor de uitkering van de zgn. mantelzorgcomplimenten komen te vervallen, en zijn de Rijksgelden voor die regelingen grotendeels naar de desbetreffende gemeenten gegaan. Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorgtaken op grond van de WMO2015. Dat betekent o.a. dat zij verantwoordelijk zijn geworden voor de (voormalige) AWBZ taak ‘begeleiding’ (individueel en in groepsverband=dagbesteding) en voor het ontwikkelen van mantelzorgbeleid. Elke gemeente heeft een grote vrijheid in het ontwikkelen van eigen specifiek gemeentelijk beleid.

Welnu; Het beleid van de gemeente Dalfsen is erop gericht om: citaat, ‘iedereen zo lang mogelijk op EIGEN KRACHT en naar eigen behoefte mee te laten doen in de samenleving’.

2 v. 4

Eigen kracht betekent volgens de gemeente Dalfsen dat ‘er vaker een beroep wordt gedaan c.q. moet worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van de burger en zijn omgeving, (vrienden, familie, burens, vrijwilligers, etc. etc.)’.

En nu de praktijk; Uit eigen ervaring en waarneming weet en zie ik dat er een grote groep inwoners is die NIET op EIGEN KRACHT aan de samenleving kunnen deelnemen. Veelal betreft het personen die chronisch ziek en/of gehandicapt zijn. Bijvoorbeeld: personen met een vorm van dementie (w.o. Alzheimer), met een aangeboren of niet-aangeboren hersenziekte (herseneninfarct, hersenbloeding, MS, ALS, Parkinson, zwakzinnigheid etc. etc.), met een vorm van kanker, met een geestelijke of lichamelijke handicap, met een vorm van kanker, met aids, zij die terminaal zijn, enz. enz. (deze lijst is niet compleet).

De WMO2015 gaat ervan uit dat de chronisch zieken en/of gehandicapten zo lang mogelijk thuis blijven wonen, en ook de meeste chronisch zieken en/of gehandicapten willen het liefst zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Het zijn de ‘echte’ mantelzorgers die dag in dag uit de chronisch zieke en/of gehandicapte met zorg en hulp ondersteunen opdat de chronisch zieke en/of gehandicapte thuis kan blijven wonen en in de samenleving kan blijven functioneren. De ‘echte’ mantelzorgers voorkomen daarmee dat een beroep moet worden gedaan op ‘langdurige zorg’ en opname in tehuizen noodzakelijk wordt.

- Persoonlijke tussenopmerking, heel wrang, op blz. 11 van de nota staat onder de kop Mantelzorg: ‘Het mantelzorgbeleid versterkt het Wmo- en jeugdzorgbeleid. Voldoende aandacht voor de mantelzorger werkt namelijk preventief voor de Wmo en Jeugdwet.’ ???? - Niettemin, zoals gezegd, de gemeente Dalfsen kiest voor ‘de brede definitie van mantelzorg’. Waarom deze keuze, wordt niet onderbouwd. Het heeft, volgens mij, wel tot gevolg dat de ‘echte’ mantelzorgers de hulp en ondersteuning missen die zij zo hard nodig hebben. Zij zullen het gevoel hebben dat ze aan hun ‘lot’ worden overgelaten. Per saldo zullen de ‘echte’ mantelzorgers zwaarder worden belast.

3 v. 4

Hoe moet het dan wel.?; In de bijeenkomst van de participatieraad heb ik al aangegeven dat er volgens mij maar twee opties zijn waarmee de ‘echte’ mantelzorgers daadwerkelijk en effectief kunnen worden ondersteund:

1, Een structurele, financiële tegemoetkoming in de vorm van het mantelzorgcompliment, waardoor en waarmee de ‘echte’ mantelzorgers aan vrijwilligers die de mantelzorger ondersteunen, een attentie kunnen geven. 2, Toegang tot een per buurt georganiseerd, up to date, door een betaalde mantelzorgcoach aangestuurd, netwerk van vrijwilligers op wie de ‘echte’ mantelzorger zo nodig een beroep kan doen.

Maar wat doet de gemeente Dalfsen? Die geeft het mantelzorggeld liever uit aan:

- Onderzoek, het ARCON onderzoek,
- Beleidsambtenaren om dikke nota's te schrijven,
- WMO-consulenten die de toegang tot de nieuwe (AWBZ) taak 'begeleiding' moeten bewaken, en bij de 'keukentafelgesprekken' ook op zoek moeten gaan naar mantelzorgers,
- Organisaties die mantelzorgers kunnen ondersteunen,
- Sprekers en deskundigen die informatie geven over mantelzorg en over het ziektebeeld van de chronisch zieke,
- Cursussen voor mantelzorgers,
- Ontspanningsactiviteiten,
- En at last en not at least aan: Waardering plus Waardering.

Samenvattend, luidt mijn advies aan het gemeentebestuur van Dalfsen: Krijg via het CAK, de SVB en het medisch circuit, -wijkverpleegkundige, thuiszorg-organisaties, en huisartsen- , zicht op de 'echte' mantelzorgers, en ondersteun die daadwerkelijk (d.w.z. met daad en niet met raad). Want zij zijn voor de ondersteuning van de chronisch zieke en/of gehandicapte cruciaal en zij hebben het ongelooflijk zwaar.

Dalfsen, 1 augustus 2015, Inwoner 3

p.s. Ik schrijf deze persoonlijke open brief niet om er zelf beter van te worden, maar ik doe dit voor alle andere 'echte' mantelzorgers.